

Hayatın; "faaliyet-i Rabbâniyenin en mükemmel enmuzeci ve fihristesidir, temsilde hata olmasın, bir nevi programı hükmünde" olmasını açar mısınız?

Rabbani faaliyet ve icraatlar içinde en mükemmel eser ve en özet sanat **hayattır**.

Hayat, kainatın ortak bir sonucu ortak bir neticesidir. Bu sebeple hayatı yaratabilmek için bütün kainat avucunun içinde olmak gerekiyor. Yani küçük bir hayatı kim yaratmış ise bütün kainat Onun avucunun (*kudret tasarrufunda*) içinde olması gerekiyor. Çünkü hayatın oluşmasında bütün kainatın bir fabrika gibi işlemesi ve çalışması icap ediyor.

Mesela, küçük bir karıncanın yaşayabilmesi ve hayatını devam ettirebilmesi için güneş, hava, su, toprak gibi kainatı kuşatmış külli unsurların ona hizmetkar olması icap ediyor. Güneşin konumunu koruyabilmesi içinde diğer galaksi sistemleri ile uyum içinde hareket etmesi gerekiyor vesaire.

Görüldüğü gibi kainatta her şey birbirine kuvvetle bağlı ve bağımlı çalışıyor, birisi bozulsa domino taşları gibi kainatı yerle bir edecek. Demek kainatta bire sahip olmanın yolu bütüne sahip olmaktan geçiyor. Yani ferd ile nev arasında muazzam bir bitişiklik, birleşme, dayanışma, kucaklaşma ve kenetlenme bulunuyor. Dolayısı ile ferde sahip olabilmek için neve sahip olmak gerekiyor.

Karıncanın hayat sayesinde kainatı kendine bir fert yapıyor, yani kendine bir hizmetçi bir yardımcı yapıyor. Bütün iş ve icraatlar âdeta hayat programı etrafında şekilleniyor ve ona hizmetkârlık ediyor. Bu yüzden bir hayatı haksız yere yok etmek bütün kainatı yok etmek gibi oluyor. Çünkü o hayatın teşekkülünde bütün kainat bir fabrika gibi Allah tarafından istihdam ediliyor. İnsan canına kıymanın en büyük günah olması bundan dolayıdır...